

Studeňanské povídání

Slovo úvodem: Nedávno jsem se prokousával různými knížkami, fotkami a přemýšlel, co bych tak zase mohl do těch našich Radimských novinek zajímavého napsat. Do rukou se mi dostala jedna velmi zajímavá knížka – Běcharské a Studeňanské povídání od pana Karla Šoltýse. Doufám, že se p. Šoltys neurazí, pokud jeho krásné povídání zveřejním v Radimských novinkách.

Tomáš Myšík

A pořád, že nejsou hastrmani !

Bylo to takhle v létě, po ránu. Pospíchám s prací okolo domácího zvířectva, něco na zahrádce se zalitím, aby to líp rostlo, když bývá přes den teplo až k zalknutí. Jdu ještě přibít tyčku v plotě, aby se nezlomila, slepicím vodu a bude to všechno. To už se v duchu vidím, jak pakuju malířská fidlátka do staré tašky a nezbytný stojan. A babička hned, že se dívám jako když nejsem doma, a že mě zas asi to malování draplo. „A jak by ne, takový čas, všechno je sluncem zalité,“ povídám, „a všechno cos připomínala je hotovo.“ „I ta tyčka v plotě?“ Povídám, že jo, a to se babička diví, neboť ví, že ze všech prací jediná, co nenávidím, je oprava plotu. A je to každou chvíli, co nám psi plot poruší. Jakby ne, když chodí za Čikinou.

Skočím do síně, odtud po dřevěných schodech do ateliérku, sbalím fidlátka a hajdy zadem za chalupou do přírody. Zprava svítí sluníčko a já vím, kam jdu, protože to mám již dávno okoukané, kde se postavit. To patří k malířině. Přeskočím potok a proti vodě až ke staré hrázi dozadu za starou kovárnu, doleva podle potůčku k cestě a už jsem tady u Žabínku. Takový malý rybníček, že by ho člověk kamenem přehodil. No jo, ale ten pohled na Radim. Předemnou cesta, obilí, kus takového palouku, za ním pěkně nerovně rostoucí sádek, plůtky u nízkých domků mezi stromy a v pozadí, za tou řádkou domů, je radimský kostelík, jakoby všechno hlídal. Jo, a za tím vším majestátný Kumburk, zřícenina, kde je vzpomínková deska na výlety Karla Hynka Máchy.

Rázem mám po ruce stojan s deskou. A takhle pěkně pod větev stromu, abych byl v chládku a lepší se míchala barvička. Pustím se do práce a hezky rychle začnu – ono to jde samo. Člověk je tím nabitý a musí sám sebe brzdit, aby se neukvapil a neudělal chyby. To potom zdržuje a čas letí, mění se nálada v přírodě a ranní stíny se zkracují a pak to není ono. Proto se musí pracovat a žádné lelky.

Začínám míchat barvu, a tu „žbluňk“. V Žabínku jakoby kapr sebou hodil. Ale já nic, maluji, aby se dílo zdařilo. Za chvíli ale zas a silnější plácnutí, vlny přes celý rybníček. „Ale co,“ povídám si, „kluci tu mají kapra.“ Sáhnu štětcem na zelenou barvu, přidám trochu karmínové a plác! - Plácnutí, jako když kluci do vody skáčou. To už jsem se ohlédl a hle! Pod lopuchovým listem sedí divný človíček, přidržuje si list a žvatlá: „zelenou, zelenou.“ Povídám: „Kuš, už ať tě nevidím.“ On se jen zachechtá a listem se zakryje.

Vyměním štětec a namíchám červenou na střechy domů. Jde to dobře. Potom dozrávající obilí, oblohu jemně modrou, přidám mráček, aby nebyla obloha na obrázku čistá a znovu chci míchat zelenou. Jen vezmu štětec do ruky, slyším už zase žvatlavě „zelenou, zelenou.“ „Přestaň!“ povídám, „nebo tě hodím do vody.“ A on hop a žbluňk, už byl v Žabínku. To už jsem viděl jen jakoby hřbet kapra, jak se žene do žabince. „Bude aspoň pokoj,“ pomyslí si a chci míchat tu zelenou. Jen se barvičky dotknu, už zas slyším z druhého konce: „zelenou, zelenou.“ A znovu a znovu. Nedám nic na posměváčka a míchám hnědou a zelené jen krapet. „Aha,“ povídám si. „To je připomenutí.“ A také, že bylo. Vzpomněl jsem si, jak je zelená barva na obrázku studená, a tak se přidává teplá hnědá, červená nebo žlutá. No jo, ale rákosí na Žabínku, to mě zelená nemine. A hned se do toho pouštím.

To už se hnul list pod lopuchem, a co vidím? Vždyť je to vodník. Zrovna, ale zrovinka takový, jak jo maloval náš malíř pan Lada. A hned spustil, že mi zelenou barvu na rákosí dá, že jí má dost, ale nesmím ji míchat. Nechtěl jsem ho urazit, a pak taky, ať mám od něho pokoj. Přiskočil ke mně, sáhnul do kapsy a kec na paletu. Zelené barvy bylo moc, rozlila se skoro přes celou paletu. Ještě zavolal, že mi ji přidá, až budu potřebovat a žbluňk znovu do vody.

A já maloval rákosí. Ono mi vám to šlo. Měl jsem na štětcích jen zelenou, a tak jsem se do toho dal, že jsem viděl jen to rákosí. Sluníčko s ostatní přírodou jakoby nebylo. Nevím co, ale něco uhranulo k zelené barvě. Jak jsem skončil rákosí, hned jsem maloval zelený palouček a zelenou na pole, a stromy, a zdálo se mi, že i obloha je zelená, tak jsem jí přidal trošku i na oblohu. A tak se mi to líbilo, že i na střechy jsem dal trochu té zelené. To už se zpod listu hastrmánek hlásil a prozpěvoval „zelenou, zelenou, jenom tu jedinou.“ Já byl přitom spokojený, obrázek se mi líbil a úplně mě očaroval, neboť byl celý zelený, jako brčál. A tak jsem si říkal, že jsem chytil nový směr, a že jsem avantgarda a všechny malíře, co se ve Studeňanech sjíždíme, potáhnu za sebou. Nevím, co mě to popadlo, jindy bývám skromnější, ale zase jsem si říkal, že se jednou rozjet musím.

A hastrmánek obrázek pochválil a povídá, že by ho hned koupil. Ale já byl do obrázku tak zakoukaný, že jsem mu řekl, že až později. On byl rád a říkal, ...

Pokračování na str. 4